

Socialutskottets betänkande 2024/25:SoU18

Socialtjänstens arbete

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående arbete. Motionsyrkandena handlar om socialtjänstens arbete, försörjningsstöd och bistånd och hemlöshet.

I betänkandet finns 15 reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Socialtjänstens arbete	6
Utskottets ställningstagande	16
Försörjningsstöd och bistånd	17
Utskottets ställningstagande	22
Hemlöshet	23
Utskottets ställningstagande	26
Motioner som bereds förenklat	26
Utskottets ställningstagande	27
Reservationer	28
1. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 1 (S)	28
2. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 1 (SD)	28
3. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 1 (C)	29
4. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 1 (MP)	30
5. Arbetsförhållanden inom socialtjänsten, punkt 2 (S)	31
6. Arbetsförhållanden inom socialtjänsten, punkt 2 (SD)	31
7. Stöd till anhöriga, punkt 3 (S, MP)	32
8. Stöd till anhöriga, punkt 3 (V)	33
9. Försörjningsstöd och övriga stödinsatser, punkt 4 (S)	33
10. Försörjningsstöd och övriga stödinsatser, punkt 4 (SD)	34
11. Försörjningsstöd och övriga stödinsatser, punkt 4 (MP)	35
12. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd, punkt 5 (S)	35
13. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd, punkt 5 (SD)	36
14. Hemlöshet, punkt 6 (S)	36
15. Hemlöshet, punkt 6 (MP)	37
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	38
Motioner från allmänna motionstiden 2024/25	38
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Socialtjänstens arbete

1. Utveckling av socialtjänstens arbete

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:677 av Jamal El-Haj (-) yrkande 2,

2024/25:1333 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 3,

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 6 och 9,

2024/25:2393 av Caroline Högström (M) yrkande 3,

2024/25:2575 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 26 och 27 samt

2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 37.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (MP)

2. Arbetsförhållanden inom socialtjänsten

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 2 och

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 94.

Reservation 5 (S)

Reservation 6 (SD)

3. Stöd till anhöriga

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 6,

2024/25:2474 av Louise Thunström och Paula Örn (båda S) och

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 67.

Reservation 7 (S, MP)

Reservation 8 (V)

Försörjningsstöd och bistånd

4. Försörjningsstöd och övriga stödinsatser

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:799 av Märta Stenevi m.fl. (MP),

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 24 och 25,

2024/25:2287 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),

2024/25:3073 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 12 och

2024/25:3095 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6.

Reservation 9 (S)

Reservation 10 (SD)

Reservation 11 (MP)

5. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 23,

2024/25:1596 av Lawen Redar (S),

2024/25:2420 av Oliver Rosengren (M),

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 110 och

2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 12 (S)

Reservation 13 (SD)

Hemlöshet

6. Hemlöshet

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:2301 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S),

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkandena 1 och 4–8 samt

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 112.

Reservation 14 (S)

Reservation 15 (MP)

Motioner som bereds förenklat

7. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 23 januari 2025

På socialutskottets vägnar

Christian Carlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christian Carlsson (KD), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Johan Hultberg (M), Yasmine Bladelius (S), Carita Boulwén (SD), Jesper Skalberg Karlsson (M), Anna Vikström (S), Leonid Yurkovskiy (SD), Gustaf Lantz (S), Malin Höglund (M), Mona Olin (SD), Ulrika Westerlund (MP), Karin Sundin (S), Dzenan Cisija (S), Maj Karlsson (V), Martina Johansson (C) och Gulan Avci (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet cirka 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25. Motionsyrkandena handlar bl.a. om utveckling av socialtjänstens arbete, stöd till anhöriga, försörjningsstöd och hemlöshet. Av dessa behandlas cirka 50 motionsyrkanden i förenklad ordning eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1. De motionsyrkanden som bereds förenklat finns i bilaga 2.

Den 28 november 2024 informerade företrädare för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) utskottet om den nuvarande socialtjänstlagen, med anledning av den aviserade propositionen om en ny socialtjänstlag.

Den 5 december 2024 informerade företrädare för sekretariatet för utredningen Framtidens socialtjänst utskottet om förslaget till ny socialtjänstlag.

Utskottets överväganden

Socialtjänstens arbete

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utveckling av socialtjänstens arbete, arbetsförhållanden inom socialtjänsten och stöd till anhöriga.

Jämför reservation 1 (S), 2 (SD), 3 (C), 4 (MP), 5 (S), 6 (SD), 7 (S, MP) och 8 (V).

Motionerna

Utveckling av socialtjänstens arbete

I kommittémotion 2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 37 föreslås ett tillkännagivande om socialtjänstens behov av resurser och verktyg för att kunna ingripa tidigt.

I kommittémotion 2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att införa en nationell socialtjänstdatabas. I yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att bekämpa korruption och infiltration från gängkriminella och klaner.

I kommittémotion 2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 26 föreslås ett tillkännagivande om att ge relevanta myndigheter i uppdrag att tillhandahålla ett löpande uppdaterat kunskapsstöd för socialtjänstens förebyggande arbete. I yrkande 27 föreslås ett tillkännagivande om att införa kvalitetsregister inom socialtjänsten.

I kommittémotion 2024/25:1333 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning om socialtjänstlagens reglering kring bistånd och om huruvida kommunernas skyldigheter gentemot barn, äldre och personer med funktionsnedsättning bör skärpas.

I motion 2024/25:2393 av Caroline Högström (M) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att möjliggöra anonymisering av pedagogisk personal vid vissa orosanmälningar.

I motion 2024/25:2575 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att förenkla arbetet mellan socialtjänst och psykiatri med möjlighet att lyfta sekretessen i syfte att hjälpa och stötta den som annars faller mellan stolarna.

I motion 2024/25:677 av Jamal El-Haj (-) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att öka de psykologiska, polisiära och sociala resurserna i utsatta områden.

Arbetsförhållanden inom socialtjänsten

I kommittémotion 2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 94 föreslås ett tillkännagivande om en samordnare för stabil personalförsörjning inom socialtjänsten.

I kommittémotion 2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att förbättra socialtjänsternas arbetsmiljö.

Stöd till anhöriga

I kommittémotion 2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 67 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör ta den nationella anhörigstrategin vidare.

I kommittémotion 2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på lagstiftning där anhörigas rätt till information, stöd och hjälp säkerställs.

I motion 2024/25:2474 av Louise Thunström och Paula Örn (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att förbättra villkoren för anhöriga till människor med demens.

Gällande rätt

Socialtjänstlagen

Enligt 1 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, ska samhällets socialtjänst på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet
- jämlikhet i levnadsvillkor
- aktiva deltagande i samhällslivet.

I paragrafen anges också att socialtjänsten under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation ska inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Av 2 kap. 1 § framgår att varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver.

Till socialnämndens uppgifter hör enligt 3 kap. 1 § att

- göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen,
- medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen,
- informera om socialtjänsten i kommunen,
- genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden,

- svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det.

Av 3 kap. 2 § framgår att socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen ska bygga på nämndens sociala erfarenheter och särskilt syfta till att påverka utformningen av nya och äldre bostadsområden i kommunen. Nämnden ska också verka för att offentliga lokaler och allmänna kommunikationer utformas så att de blir lätt tillgängliga för alla.

Det framgår av samma bestämmelse att socialnämnden även i övrigt ska ta initiativ till och bevaka att åtgärder vidtas för att skapa en god samhällsmiljö och goda förhållanden för barn och unga, för äldre, för dem som utsatts för våld eller andra övergrepp av en närstående och för andra grupper som har behov av samhällets särskilda stöd. Socialnämnden ska i sin verksamhet främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning.

Enligt 3 kap. 3 § ska insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet. För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet.

För vissa uppgifter inom socialtjänsten som rör barn och unga ska socialnämnden enligt 3 kap. 3 a § använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant examen på minst grundnivå i högskolan. Enligt samma paragraf ansvarar socialnämnden för att den handläggare som självständigt utför dessa arbetsuppgifter har tillräcklig erfarenhet för uppgiften.

Vissa bestämmelser om arbetsförhållanden i socialtjänsten

Den 1 mars 2024 trädde en ny bestämmelse i kraft i socialtjänstlagen (4 kap. 2 c §) som förtydligar möjligheten att använda digital teknik när insatser ges i form av hemtjänst eller boende i särskilda boendeformer för äldre. Exempel på sådan digital teknik är trygghetslarm med gps-funktion och kamera för tillsyn i bostaden. I regeringens proposition Valfärdsteknik inom äldreomsorgen anförde regeringen att den digitala tekniken avlastar personalen rutinemässiga arbetsuppgifter och bidrar till en bättre arbetsmiljö med mindre stress och möjligheter till att ge kvalitativ omsorg där det behövs (prop. 2022/23:131, bet. 2023/24:SoU3, prot. 2023/24:38).

Den 1 augusti 2023 stärktes det straffrättsliga skyddet för utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner. Straffbestämmelserna om våld eller hot mot tjänsteman och förgripelse mot tjänsteman gäller enligt 17 kap. 5 § brottsbalken således även om någon förgriper sig mot en utövare av viss samhällsnyttig funktion i hans eller hennes tjänsteutövning. Med utövare av viss samhällsnyttig funktion avses enligt bestämmelsen hälso- och sjukvårdspersonal, socialtjänstpersonal, räddningstjänstpersonal och utbildningspersonal inom skolväsendet och högskolan.

I lagstiftningsarbetet (prop. 2022/23:106) anförde regeringen bl.a.:

Arbetsgivaren har ett ansvar för att organisera arbetet så att en trygg arbetsmiljö säkerställs. Gemensamt för funktionerna inom hälso- och

sjukvården, socialtjänsten, räddningstjänsten och skolan är emellertid att de har arbetsuppgifter som innefattar stora kontaktytor mot samhället och många möten med människor. Kontakterna kan inte väljas bort utan är en central del av arbetet. Det innebär att hot, våld och andra angrepp aldrig helt kan förebyggas genom arbetsmiljömässiga åtgärder. Det finns också anledning att genom lagstiftning särskilt markera allvaret av sådana kränkningar som inte bara utgör ett angrepp mot den som utövar den samhällsnyttiga funktionen utan i förlängningen även mot den samhällsnyttiga funktionen och samhället som sådant. Enligt regeringen framstår ett förstärkt straffrättsligt skydd för dessa yrkesgrupper därför som påkallat.

Pågående arbete

En förebyggande socialtjänstlag

Regeringen beslutade i juli 2024 att överlämna lagrådsremissen En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter, till Lagrådet. I lagrådsremissen föreslår regeringen att verksamhet inom socialtjänsten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Regeringen framhåller att socialtjänsten bör bygga sin verksamhet på bästa tillgängliga kunskap. Det kan bidra till utveckling av verksamheten som sådan, till en god kvalitet i verksamheten, till ökad kunskap om vetenskaplig metod och tillämpning samt skapa incitament för framtagande av ny kunskap. Ett sådant krav kan även motiveras av att enskilda ska få mer jämlika möjligheter att ta del av en kunskapsbaserad socialtjänst, oavsett var i landet de bor. Hur god tillgången är på vetenskap och beprövad erfarenhet kommer enligt regeringen att variera över tid. Etablerad kunskap kan komma att omprövas, ny kunskap utvecklas och nya forskningsbehov uppstå. Sammantaget bedömer regeringen att tillgången på vetenskap och beprövad erfarenhet är tillräcklig för att kommunerna ska kunna leva upp till de krav som ställs i den nya bestämmelsen.

Regeringen anför även att det är viktigt att den nya kunskap som utvecklas av Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) och Myndigheten för vård- och omsorgsanalys systematiskt och kontinuerligt används av kommunernas socialtjänst i utvecklingen av deras verksamhet och deras insatser. SBU genomför oberoende utvärderingar av metoder och insatser inom socialtjänstens område, och Myndigheten för vård- och omsorgsanalys följer upp och analyserar socialtjänsten och omsorgen ur ett brukar- och medborgarperspektiv. Dessa kunskapsunderlag är enligt regeringens uppfattning av största vikt för att ge kommunerna förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst.

Regeringen bedömer vidare att den nya socialtjänstlagen, som ger socialtjänsten förutsättningar att arbeta mer förebyggande och kunskapsbaserat, förväntas bidra till en långsiktigt hållbar socialtjänst och en effektivare resursanvändning. Förslagen syftar tillsammans till att frigöra resurser för att göra det möjligt för socialtjänsten att arbeta mer förebyggande. Det innebär att sätta in rätt insatser i ett tidigt skede och på längre sikt

förebygga behov av mer omfattande insatser. Det handlar också om att arbeta med långsiktigt förebyggande åtgärder på grupp- och samhällsnivå. Därmed kan insatser sättas in där de ger störst effekt både socialt och ekonomiskt.

I lagrådsremissen konstaterar regeringen också att förebyggande insatser kan riktas mot en viss grupp utifrån ett socialt problem eller gemensam riskfaktor, eller direkt till enskilda där behov av insatser redan konstaterats. Socialtjänsten kan exempelvis erbjuda tidiga insatser och särskilt stöd till barn som uppvisar problembeteenden eller till föräldrar som har svårt att klara sin föräldraroll.

Socialtjänstens kompensatoriska uppdrag innefattar bl.a. omvårdnadsinsatser till barn och unga, stöd och omsorgsinsatser till personer med funktionsnedsättning, stöd till den som vårdar eller stöder en närstående samt äldreomsorg. Inom detta kompensatoriska uppdrag kan det förebyggande arbetet bestå i att identifiera risker och avhjälpa dessa för att förebygga behov av mer ingripande och omsorgskrävande insatser. Det kan t.ex. handla om att ge äldre personer möjlighet till fysisk aktivitet så att de kan behålla sin självständighet längre.

Enligt Regeringskansliets propositionsförteckning daterad den 14 januari 2025 avser regeringen att överlämna en proposition den 28 januari 2025.

Stöd till omställningen inför den nya socialtjänstlagen

Budgetpropositionen för 2025

Av budgetpropositionen för 2025 framgår att regeringen den 1 februari 2024 beslutade om ett uppdrag till Socialstyrelsen att fördela statsbidrag till kommunerna för omställningen till en långsiktigt hållbar, förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst (S2024/00196). Kommunernas förutsättningar och behov inför omställningen skiljer sig åt. Under det förberedande året 2024 har varje kommun fått 650 000 kronor till att genomföra läges- och behovsanalyser inför den nya socialtjänstlagen, vilket är en viktig utgångspunkt i planeringen av socialtjänstens verksamhet inför den nya lagen.

En viktig del av uppdraget till Socialstyrelsen handlar också om att myndigheten ska planera för nationella kompetenshöjande insatser för att stödja kommunerna i omställningen och genomförandet av den nya socialtjänstlagen. Sammanlagt 200 miljoner kronor avsattes för ändamålet under 2024. Regeringen räknar med en kostnad på 8 miljarder kronor t.o.m. 2028 för att stödja omställningen till en långsiktigt hållbar socialtjänst.

Den 1 februari 2024 ingick regeringen och SKR en första överenskommelse för en hållbar socialtjänst (S2024/00192). Inför att den nya socialtjänstlagen träder i kraft har regeringen och SKR enats om att inriktningen för överenskommelsen det förberedande året 2024 är att stödja kommunerna i omställningen till en mer förebyggande, lätt tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst. Inom ramen för arbetet ska SKR stödja kommunernas strategiska arbete för omställningen och deras erfarenhetsutbyte och gemensamma lärande samt stimulera samverkan mellan kommuner. SKR ska även stödja

kommunernas arbete med att utveckla ledning, styrning och uppföljning inför omställningen, stödja utvecklingen av lätt tillgängliga och förebyggande arbetssätt, stödja kommuner i läges- och behovsanalyser inför en ny socialtjänstlag, verka för stöd till uppföljning och analyser som kan vara av intresse för flera kommuner och bidra till spridning av metoder och arbetssätt som bygger på bästa tillgängliga kunskap. Överenskommelsen för 2024 omfattar totalt 20 miljoner kronor (prop. 2024/25:1 utg.omr. 9).

Överenskommelse mellan regeringen och SKR om en långsiktigt hållbar socialtjänst

I december 2024 beslutade regeringen att ingå en överenskommelse med SKR för att stödja kommunerna i deras uppdrag kopplat till den nya socialtjänstlagen (S2024/02239). Enligt överenskommelsen, Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst 2025–2026 ska SKR stödja socialtjänstens omställning. SKR ska lämna en verksamhetsrapport till Regeringskansliet senast den 31 mars 2026. I redovisningen ska barnrätts-, funktionshinders- och jämställdhetsperspektivet belysas.

Socialtjänstdataregister

En utredare har haft i uppdrag att analysera och föreslå ett samlat regelverk för socialtjänstdataregister. Ett sådant regelverk förutsätter behandling av personuppgifter inom socialtjänsten för det huvudsakliga syftet att utveckla och stärka den nationella statistiken och därigenom det nationella stödet för en kunskapsbaserad socialtjänst. Utredaren lämnade i juni 2024 sina förslag i departementspromemorian Bättre förutsättningar för att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst (Ds 2024:13).

I Promemorian lämnas bl.a. förslag om en ny lag om socialtjänstdataregister. Lagen ska komplettera EU:s dataskyddsförordning och specifikt omfatta Socialstyrelsens personuppgiftsbehandling i ett socialtjänstdataregister.

Lagen föreslås innehålla allmänna bestämmelser om vad som kännetecknar ett socialtjänstdataregister och vad som är dess syfte. Genom dessa bestämmelser tydliggörs att ett socialtjänstdataregister är en rikstäckande samling av personuppgifter om socialtjänst hos Socialstyrelsen och att det övergripande syftet med ett register är att bidra till ökad kunskap för att utveckla och förbättra socialtjänsten. Utredaren lämnar även förslag på en socialtjänstdataregisterförordning, med förslag om att bl.a. reglera vilka personuppgifter som ska få behandlas.

Promemorian har varit på remiss och bereds i Regeringskansliet.

Stöd för ökad kunskap och kvalitet inom socialtjänsten

Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten

Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten är en samverkansform mellan Socialstyrelsen, SKR och de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS). Inom partnerskapet samverkar regional och nationell nivå kring frågor om kunskapsstyrning och kunskapsutveckling inom socialtjänsten.

Partnerskapet har en nationell modell för att identifiera lokala behov av kunskap inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården. Det är ett arbetssätt som bidrar till behovsanpassad kunskapsutveckling och är tänkt att stödja att bästa tillgängliga kunskap används. Syftet med modellen är att ringa in de områden där kommunerna upplever att det saknas kunskapsstöd, så att nationella aktörer kan ta fram nya eller anpassade kunskapsstöd på nationell nivå (Socialstyrelsen, Kunskapsguiden).

Kvalitetsregister

När det gäller frågan om kvalitetsregister inom socialtjänsten anger Socialstyrelsen följande på sin webbplats:

På socialtjänstens område finns inget regelverk som motsvarar hälso- och sjukvårdens individbaserade nationella kvalitetsregister. Inom socialtjänsten får personuppgifter behandlas om det är nödvändigt för att kunna utföra arbetsuppgifter. Det är bland annat tillåtet för en kommunal myndighet att behandla personuppgifter för uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring. Det finns alltså möjlighet att använda personuppgifter som finns i den egna verksamheten om det är nödvändigt för att säkra och utveckla verksamhetens kvalitet.

Därutöver finns vissa möjligheter för socialtjänsten att sammanställa uppgifter om resultat och kvalitet och jämföra sig med andra kommuner. En förutsättning är att sammanställningarna är utformade så att enskilda individer inte kan identifieras.

Socialstyrelsen samlar också in vissa uppgifter från socialtjänsten för att sammanställa officiell statistik.

Digitala tjänster vid handläggning av ekonomiskt bistånd

Sammansatt bastjänst för ekonomiskt bistånd (SSBTEK) är en digital tjänst för säker och förenklad handläggning av ekonomiskt bistånd hos kommunernas socialtjänst. För närvarande lämnar åtta myndigheter information i systemet som ska underlätta för handläggaren. SKR samordnar förvaltning och utveckling av tjänsten tillsammans med övriga parter. Tjänsten ska skydda klienternas integritet samtidigt som handläggningen av ärendet blir enklare. De myndigheter och organisationer som lämnar information till systemet är

- Transportstyrelsen
- Sveriges a-kassor
- Arbetsförmedlingen
- CSN
- Försäkringskassan

- Pensionsmyndigheten
- Skatteverket
- Migrationsverket.

Det pågår just nu ett utvecklingsarbete under namnet ”Gemensam informationsförsörjning (GIF) – ekonomiskt bistånd”. Det drivs av bl.a. SKR och Inera inom ramen för Handlingsplanen för kommunernas digitalisering. ”GIF – ekonomiskt bistånd” är ett utvecklingsarbete som drivs av bl.a. SKR och Inera. Syftet är att göra ett omtag kring konstruktionen SSBTEK. Tanken är att handläggaren i det nya systemet ska få digital tillgång till all den information som man behöver för handläggningen av ekonomiskt bistånd. Fler informationsmängder från fler uppgiftslämnare ska presenteras i systemet. I den kommande nya socialtjänstlagen finns krav på mer förebyggande arbete i socialtjänsten och lättillgänglighet, vilket det nya digitala systemet förväntas kunna bidra till.

Handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan 2024–2027

I juli 2024 presenterade regeringen en ny handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan. Den nya handlingsplanen tar ett helhetsgrepp, med åtgärder som riktar sig såväl mot statlig förvaltning som mot kommuner och regioner. Det anges i handlingsplanen att arbetet mot korruption och otillåten påverkan i grunden handlar om att säkerställa att den offentliga förvaltningen är välfungerande och vilar på grundläggande demokratiska principer om likabehandling och rättssäkerhet. För att upprätthålla ett högt förtroende för den offentliga förvaltningen måste medborgarna ha tilltro till att verksamheten bedrivs på ett korrekt sätt och att offentliga medel inte används på felaktiga grunder. I handlingsplanen konstateras också att med hänsyn till den centrala ställning som kommuner och regioner har i den offentliga förvaltningen är det av stor vikt att allmänheten har förtroende för deras verksamhet.

När det gäller förutsättningar för korruptionsbekämpning i kommunsektorn lyfts särskilt följande exempel på åtgärder och pågående arbete fram i handlingsplanen:

- Ett förslag om att en skyldighet i kommunallagen införs för kommuner och regioner att förebygga ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld för vissa förtroendevalda har remitterats.
- Ett förslag om att den interna kontrollen i kommuner och regioner ska förebygga fel och oegentligheter i verksamheten har remitterats.
- Statskontorets uppdrag att föreslå åtgärder för att förbättra kommuners och regioners kontroll och uppföljning av privata utförare i syfte att motverka välfärdsbrottslighet, oseriösa aktörer och korruption.
- En särskild utredare har i uppdrag att bl.a. lämna flera alternativa författningsförslag för kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet.

En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten

Utredningen om en effektivare tillsyn över socialtjänsten överlämnade i mars 2024 betänkandet En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten (SOU 2024:25) till Regeringskansliet. Utredningen föreslår bl.a.

- att en ändring införs i socialtjänstlagen och LSS om att lämplighetsbedömning som Ivo gör i samband med en ägar- och ledningsprövning uttryckligen ska omfatta den juridiska person som är sökande eller tillståndshavare
- att Ivo ska få möjlighet att omedelbart förbjuda en olovlig verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt socialtjänstlagen eller LSS
- att Ivo ska kunna återkalla ett tillstånd att bedriva verksamhet enligt socialtjänstlagen eller LSS utan föregående föreläggande om tillståndet inte har utnyttjats under en sammanhängande tid av sex månader
- att det införs en utökad anmälningsskyldighet för kommunerna gällande om en kommun har uppmärksammat eller misstänker att en anlitad enskild utförare är olämplig på något sätt, liksom om kommunen har uppmärksammat allvarliga brister i utförandet av verksamheten
- att regeringen ger Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att uppdatera och utveckla tidigare framtaget stöd för vård- och omsorgssektorn i samverkan med Ivo, Ekobrottsmyndigheten och SKR med flera aktörer, och
- att Ivo och Socialstyrelsen får ett gemensamt regeringsuppdrag om att utreda förutsättningarna för att införa kvalitetsgranskning inom socialtjänsten, och även inom hälso- och sjukvården.

Förslagen har remissbehandlats och bereds inom Regeringskansliet.

I budgetpropositionen för 2025 aviserar regeringen sin avsikt att gå vidare med förslag i betänkandet (prop. 2024/25:1 utg.omr. 9).

Stöd till anhöriga

Stärkt stöd till anhöriga

Utredningen Stärkt stöd till anhöriga har haft i uppdrag att analysera och lämna effektiva förslag som säkerställer ett ändamålsenligt och individanpassat stöd till anhöriga till personer som är långvarigt sjuka, till anhöriga till personer som är kortvarigt allvarligt sjuka och till anhöriga som är barn. Enligt direktivet till utredningen ska stödet till anhöriga, såväl vuxna som barn, förbättras, vidareutvecklas och stärkas. I direktivet lyfts även regeringens arbete med den nationella anhörigstrategin fram. Det anges där att regeringen följer arbetet med strategin, då det är en viktig del i att säkerställa ett ändamålsenligt stöd till de anhöriga som vårdar eller stöder en person som är långvarigt sjuk, äldre eller har en funktionsnedsättning.

Utredningen överlämnade i augusti 2024 betänkandet Stärkt stöd till anhöriga – Ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga (SOU 2024:60), till Regeringskansliet. Utredningen föreslår bl.a.

- att socialnämnden ska erbjuda en anhörigkontakt till anhöriga som behöver särskilt stöd
- att det direkta stödet till anhöriga förtydligas i socialtjänstlagen
- att stödet till barn som är anhöriga förtydligas både inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården
- vissa åtgärder som ska öka kunskaperna om hur barn, som är anhöriga, kan uppmärksammas när socialtjänsten handlägger ärenden och i hälso- och sjukvårdens verksamheter
- att barn som är anhöriga inkluderas i den nationella anhörigstrategin.

Betänkandet remissbehandlas till och med slutet av januari 2025.

I budgetpropositionen för 2025 skriver regeringen bl.a. följande om stärkt stöd till anhöriga:

Regeringen bedömer att det är angeläget att stödet till anhöriga, såväl vuxna som barn, stärks. Regeringen föreslår därför att stödet till anhöriga förstärks genom att inrätta en anhörigkontakt. Stöd ska även ges till syskon och en portal för anhöriglinjer ska tas fram. Regeringen beräknar att det generella statsbidraget inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, anslaget 1:1 Kommunal ekonomisk utjämning ökas med 150 miljoner kronor för 2026 och med 300 miljoner kronor för 2027 och framåt.

Socialstyrelsens kunskapsstöd för bättre stöd till anhöriga

Inom ramen för den nationella anhörigstrategin har Socialstyrelsen haft regeringens uppdrag att ta fram stöd för att stärka anhörigperspektivet inom hälso- och sjukvård och omsorg. Socialstyrelsen har också haft i uppdrag att ta fram ett stöd till kommunernas handläggare för ett mer individanpassat och likvärdigt stöd till anhöriga när det gäller den dagliga livsföringen.

Myndigheten publicerade i november 2023 kunskapsstödet Integrera anhörigperspektivet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten – Att förstå och möta anhörigas situation och behov. Stödet riktar sig till arbetsgivare, beslutsfattare och chefer inom hälso- och sjukvård och socialtjänst men även till strateger, handläggare, utredare, läkare, sjuksköterskor och övrig vård- och omsorgspersonal. Samtidigt publicerades kunskapsstödet Stöd för handläggare att uppmärksamma och involvera anhöriga, som främst riktar sig till kommunernas handläggare men även till beslutsfattare, chefer, strateger och utredare inom socialtjänsten. Publikationerna finns, tillsammans med bl.a. filmmaterial, tillgängliga för målgrupperna på Kunskapsguiden.se.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om utveckling av socialtjänstens arbete, kompetens och arbetsförhållanden inom socialtjänsten, och stöd till anhöriga behandlades senast i betänkande 2023/24:SoU17. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2023/24:135).

Utskottets ställningstagande

I fråga om utvecklingen av socialtjänstens arbete noterar utskottet inledningsvis regeringens förslag i den lagrådsremiss om en förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst, som regeringen beslutade om i juli 2024, och det stöd till omställning i samband med en ny socialtjänstlag som regeringen aviserade redan i budgetpropositionen för 2024. Utskottet konstaterar vidare att regeringen avser att överlämna en proposition i januari 2025. Vidare noterar utskottet de förslag om ett socialtjänstdataregister som bereds inom Regeringskansliet och det arbete som pågår för att stödja ökad kunskap och kvalitet inom socialtjänsten. Utskottet konstaterar även att regeringen har presenterat en handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan för åren 2024–2027 i vilken exemplifieras åtgärder och pågående arbete gällande förutsättningar för korruptionsbekämpning i kommunsektorn. Mot bakgrund av det ovanstående anser utskottet att det inte finns skäl att ta några initiativ med anledning av motionerna 2024/25:677 (-) yrkande 2, 2024/25:1333 (MP) yrkande 3, 2024/25:1366 (SD) yrkandena 6 och 9, 2024/25:2393 (M) yrkande 3, 2024/25:2575 (M), 2024/25:2951 (C) yrkandena 26 och 27 samt 2024/25:3111 (S) yrkande 37. Motionsyrkandena bör avslås.

När det gäller frågor om arbetsförhållanden inom socialtjänsten noterar utskottet att lagstiftning om möjligheten att använda digital teknik och om ett förstärkt straffrättsligt skydd för bl.a. socialsekreterare, trädde i kraft i augusti 2023. Denna lagstiftning kan enligt utskottet bl.a. bidra till en bättre arbetsmiljö för personal i socialtjänsten. Vidare uppmärksammar utskottet den kompetens- och bemanningssatsning som regeringen har påbörjat inför att en ny socialtjänstlag träder i kraft och som sträcker sig till och med 2028. Med hänsyn till detta anser utskottet att det inte finns skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionerna 2024/25:1366 (SD) yrkande 2 och 2024/25:3022 (S) yrkande 94. Motionsyrkandena bör avslås.

I fråga om stöd till anhöriga noterar utskottet de förslag som utredningen Stärkt stöd till anhöriga har överlämnat till Regeringskansliet och som remissbehandlas till och med slutet av januari 2025. Utskottet uppmärksammar också regeringens aviserade initiativ om anhörigkontakt och en portal för anhöriglinjer samt de kunskapsstöd som Socialstyrelsen publicerat för bättre stöd till anhöriga. Med beaktande av detta anser utskottet inte att riksdagen behöver ta några initiativ. Motionerna 2024/25:1905 (V) yrkande 6, 2024/25:2474 (S) och 2024/25:3022 (S) yrkande 67 bör därför avslås.

Försörjningsstöd och bistånd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om försörjningsstöd och övriga stödinsatser samt om aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd.

Jämför reservation 9 (S), 10 (SD), 11 (MP), 12 (S) och 13 (SD).

Motionerna

Försörjningsstöd och övriga stödinsatser

I kommittémotion 2024/25:3073 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att öka resurserna till kommunerna för att kunna erbjuda umgänge med umgängesstöd när domstolarna efterfrågar detta.

I kommittémotion 2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 24 föreslås ett tillkännagivande om att stoppa försörjningsstödet till illegala migranter. I yrkande 25 föreslås ett tillkännagivande om att begränsa möjligheterna att missbruka försörjningsstödet.

I kommittémotion 2024/25:799 av Märta Stenevi m.fl. (MP) föreslås ett tillkännagivande om att skyndsamt utreda möjligheten att låta personer med försörjningsstöd behålla mer av stödet när de börjar förvärvsarbeta.

I motion 2024/25:2287 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att återkomma till riksdagen med ett förslag i enlighet med motionens intentioner. Motionärerna anför att staten bör ta ansvar för att begränsa kommunernas möjligheter att gå utanför riksnormen för ekonomiskt bistånd.

I motion 2024/25:3095 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att införa mindre, sociala lån genom socialtjänsten.

Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd

I kommittémotion 2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 110 föreslås ett tillkännagivande om aktivitetsplikt i försörjningsstödet.

I kommittémotion 2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 23 föreslås ett tillkännagivande om att ställa krav på aktiva rehabiliterande åtgärder för att erhålla försörjningsstöd.

I motion 2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att överväga behovet av aktivitetskrav i försörjningsstödet.

I motion 2024/25:2420 av Oliver Rosengren (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att införa en utvidgad utbildningsplikt för arbetslösa med försörjningsstöd som del av aktivitetskravet.

I motion 2024/25:1596 av Lawen Redar (S) föreslås ett tillkännagivande om att införa aktivitetsplikt i försörjningsstödet.

Gällande rätt

Socialtjänstlagen

Enligt 2 kap. 1 § SoL svarar varje kommun för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver.

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har enligt 4 kap. 1 § SoL rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Av bestämmelsens andra stycke framgår att den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd enligt första stycket om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande, i vilket ingår att vid behov delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning vid folkhögskola. Den enskilde har rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande om det finns godtagbara skäl.

Enligt bestämmelsens fjärde stycket ska den enskilde genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Socialnämnden får vidare enligt 4 kap. 2 § ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

Enligt 4 kap. 1 a § ska följande inkomster inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 §:

1. hemmavarande barns inkomster av eget arbete,
2. hemmavarande skolungdomars inkomster av eget arbete, om skolungdomarna är under 21 år.

Inkomsterna får dock beaktas till den del de överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår.

Försörjningsstöd lämnas enligt 4 kap. 3 § för skäliga kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon,
2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäliga kostnader ska i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en gällande norm för hela riket (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion.

Socialnämnden får enligt 4 kap. 4 § begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som nämnden har anvisat om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Föräldrabalken

I 6 kap. 14 § föräldrabalken anges att det finns bestämmelser i socialtjänstlagen om rätten för barn och vårdnadshavare att få stöd och hjälp hos socialnämnden. Socialnämnden förmedlar kontakter med andra rådgivande samhällsorgan.

Av 6 kap. 15 c § framgår att när rätten beslutar om umgänge med en förälder som barnet inte bor tillsammans med, får rätten, om barnet har behov av det, besluta att en person som utses av socialnämnden ska medverka vid umgänget (umgängesstöd). Ett beslut om umgängesstöd ska gälla för en viss tid.

Av bestämmelsen framgår också att innan ett beslut om umgängesstöd meddelas ska rätten inhämta yttrande från socialnämnden. Socialnämnden ska efter rättens beslut om umgängesstöd utse en viss person att medverka vid umgänget. Det anges vidare i bestämmelsen att socialnämnden ska följa upp hur umgänget fungerar och verka för att stödet inte består längre än nödvändigt.

Riksdagen har sagt ja till regeringens förslag i propositionen 2024/25:10 Tryggare hem för barn (bet. 2024/25:CU4, rskr. 2024/25:47). Ett förslag avser en ändring i 6 kap. 15 § första stycket föräldrabalken som från och med den 1 januari 2025 får följande lydelse:

Barnet ska ha rätt till umgänge med en förälder som det inte bor tillsammans med, *utom när det strider mot barnets bästa*. Umgänget kan ske genom att barnet och föräldern träffar varandra eller genom att de har annan kontakt.

Pågående arbete

Aktivitetskrav inom försörjningsstödet

I april 2022 tillsatte Socialdepartementet en utredare med uppdraget att analysera och föreslå hur ett tillägg om aktivitetsplikt kan införas i socialtjänstlagen. Aktivitetsplikt ska enligt uppdragsbeskrivningen riktas till arbetslösa vuxna kvinnor och män som står till arbetsmarknadens förfogande och uppbär försörjningsstöd. Aktiviteterna ska inte ersätta befintliga utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser, utan vara ett komplement som medverkar till att individen får en meningsfull heltidssysselsättning (S2022/02323).

I mars 2023 beslutade Socialdepartementet att ändra i uppdraget till utredaren (S2023/01165). I den ändrade uppdragsbeskrivningen hänvisade departementet till att det i enlighet med Tidöavtalet, som är en överenskommelse mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, ska införas ett tydligt och anpassat aktivitetskrav, där samhällsnyttiga insatser kan ingå, i hela Sverige för de som har försörjningsstöd. Syftet är att motverka långvarigt bidragsberoende. Med anledning av detta ändrades utredarens uppdrag på så sätt att utredaren, i stället för att utreda en aktivitetsplikt för personer som uppbär försörjningsstöd, skulle utreda ett aktivitetskrav. Aktivitetskravet skulle enligt den ändrade

uppdagsbeskrivningen riktas till vuxna män och kvinnor som tar emot försörjningsstöd. Omfattningen av aktivitetskravet skulle, tillsammans med andra eventuella aktiviteter på deltid såsom studier och deltidsarbete, motsvara den enskildes arbetsförmåga vilket i normalfallet är på heltid. Därmed utgick den del av uppdraget som avsåg att klargöra för- och nackdelar med att uttrycka aktivitetskrav som visst antal timmar. Utredaren skulle även bl.a. analysera och ta ställning till vilka samhällsnyttiga insatser som kan ingå i ett aktivitetskrav och lämna exempel på sådana insatser som kan bidra till att den enskilde närmar sig arbetsmarknaden.

I november 2024 presenterade Socialdepartementet promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (Ds 2024:29). I promemorian föreslås bl.a. en skyldighet för socialnämnden att ansvara för att det finns tillgång till kommunala insatser som motsvarar behovet av meningsfull heltidssysselsättning för vuxna personer som får försörjningsstöd.

Insatserna inom aktivitetskravet föreslås utgöras av

1. aktiviteter som syftar till att motivera individen eller öka hans eller hennes förmåga att ta ett arbete, påbörja en utbildning eller delta i andra insatser som har dessa syften
2. aktiviteter som syftar till att öka individens språkliga förutsättningar att ta ett arbete, påbörja en utbildning eller delta i andra insatser som har dessa syften
3. arbetsplatsförlagda aktiviteter inom en kommunal förvaltning
4. aktiviteter inriktade på jobbsökande.

Insatserna inom aktivitetskravet ska enligt förslaget vara utformade på ett sådant sätt att personer som deltar är oförhindrade att ta en anställning och även i övrigt kan stå till arbetsmarknadens förfogande.

I departementspromemorian anges att förslaget om aktivitetskrav på sikt bedöms innebära att fler personer kommer att gå till arbete och egenförsörjning och att perioderna av beroende av försörjningsstöd kommer att bli kortare. Förslaget bedöms också redan på kortare sikt innebära en viss minskning av antalet individer som får försörjningsstöd ooberättigat. Sammantaget bedömer Socialdepartementet därför att kommunernas totala kostnader för försörjningsstöd kommer att minska genom förslaget. Samtidigt bedöms kommunernas skatteintäkter öka genom att fler personer kommer att arbeta.

Promemorian är nu ute på remiss till den 11 mars 2025.

Utredningen Drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet

Regeringen beslutade i juli 2022 att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda och ta fram förslag på åtgärder för att öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer som får försörjningsstöd. Att bryta långvarigt bistånd är komplext eftersom biståndsmottagare är en heterogen grupp med olika behov av stöd och insatser. Syftet är att identifiera åtgärder som bidrar till att

personer snabbare når arbetsmarknaden, underlättar integrationen för utrikes födda kvinnor och män samt bryter segregationen och långvarigt biståndsmottagande och för att öka drivkrafter och möjligheter till arbete i försörjningsstödet (dir. 2022:124). Utredaren ska bl.a.

- kartlägga och analysera ekonomiska drivkrafter till arbete inom försörjningsstödet och föreslå hur ekonomiska incitament inom försörjningsstödet framöver kan följas upp via individbaserad statistik
- kartlägga och analysera vilka grupper som olovligen befinner sig i landet och som ansöker om ekonomiskt bistånd
- undersöka i vilken omfattning som bistånd betalas ut av kommuner till dessa grupper och vilken typ av bistånd det rör sig om
- analysera om ett förbud mot att lämna ekonomiskt bistånd till dessa personer är förenligt med svensk rätt och Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Den 9 juni 2023 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv till utredningen. Enligt direktiven ska utredaren bl.a.

- föreslå en modell för ett bidragstak som begränsar den sammantagna nivån på bidrag och ersättningar för hushåll, detta för att öka incitamenten till arbete (dir. 2023:70).

Den 26 september 2024 beslutade regeringen om ytterligare tilläggsdirektiv till utredningen. Enligt direktiven ska utredaren bl.a. lämna författningsförslag som innebär

- att möjligheten att lämna försörjningsstöd begränsas för kostnader utöver riksnormen, så långt det är möjligt och lämpligt
- att försörjningsstödet storlek begränsas för större hushåll
- att det införs en jobbprenie som ökar det ekonomiska utbytet för den som går från försörjningsstöd till arbete
- att den som olovligen vistas i landet, med undantag för akuta nödsituationer, inte får beviljas ekonomiskt bistånd (dir. 2024:90).

Uppdraget ska redovisas i sin helhet senast den 14 februari 2025.

Stärkt stöd till socialtjänstens arbete med riskbedömningar

I juni 2024 gav regeringen Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) och Socialstyrelsen i uppdrag att stärka stödet till socialtjänsten i arbetet med riskbedömningar samt i frågor om vårdnad, boende och umgänge (S2024/01210).

Uppdraget ska delredovisas senast den 9 november 2026 och slutredovisas senast den 15 december 2027.

I budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 9) bedömer regeringen att det ovan nämnda uppdraget bidrar till måluppfyllelsen om att stärka skyddet för utsatta barn. Regeringen anför även:

Regeringen arbetar kontinuerligt för att stärka barnrättsperspektivet i bl.a. frågor om vårdnad, boende och umgänge. Regeringen har beslutat om propositionen Tryggare hem för barn (prop. 2024/25:10). Där finns förslag på lagändringar för att stärka skyddet för barn bl.a. när det uppkommer en fråga om barnet ska ha umgänge med en förälder som utövat våld eller gjort sig skyldig till någon annan allvarlig kränkning. Vidare avser regeringen att fortsatt prioritera det förebyggande arbetet. Föräldrar eller i förekommande fall andra vårdnadshavare och barn ska kunna få stöd i tid om föräldraskapet brister.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om försörjningsstöd och övriga stödinsatser behandlades senast i betänkande 2023/24:SoU17 Socialtjänstens arbete. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2023/24:135).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den pågående utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet som bl.a. syftar till att identifiera åtgärder som bidrar till att personer snabbare når arbetsmarknaden, underlättar integrationen för utrikes födda kvinnor och män samt bryter segregationen och långvarigt biståndsmottagande och för att öka drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet, har fått ytterligare ett tilläggsdirektiv som bl.a. innebär att utredningen får förlängd tid och nu ska redovisas i sin helhet senast den 14 februari 2025. Utskottet noterar även uppdraget till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd och Socialstyrelsen om att stärka stödet till socialtjänsten i arbetet med riskbedömningar och i frågor om vårdnad, boende och umgänge samt regeringens avsikt att fortsatt prioritera det förebyggande arbetet. Vidare vill utskottet uppmärksamma den lagändring som i högre grad gör det möjligt för domstolen att ta hänsyn till barnets bästa i frågor som handlar om umgänge. Med hänsyn till det som anförs ovan anser utskottet att det inte finns skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionerna 2024/25:799 (MP), 2024/25:1366 (SD) yrkandena 24 och 25, 2024/25:2287 (SD), 2024/25:3073 (S) yrkande 12 och 2024/25:3095 (SD) yrkande 6. Motionerna bör avslås.

Socialutskottet noterar vidare att Socialdepartementet har presenterat ett förslag om aktivitetskrav inom försörjningsstödet, som är ute på remiss till den 11 mars 2025. Med anledning av detta och ovanstående pågående arbete anser utskottet inte heller att något initiativ bör tas med anledning av motionerna 2024/25:1366 (SD) yrkande 23, 2024/25:1596 (S), 2024/25:2420 (M), 2024/25:3022 (S) yrkande 110 och 2024/25:3137 (M) yrkande 3. Motionerna bör avslås.

Hemlöshet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om hemlöshet.
Jämför reservation 14 (S) och 15 (MP).

Motionerna

Hemlöshet

I kommittémotion 2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 112 föreslås ett tillkännagivande om social bostadspolitik. Motionärerna anför att vare sig orsaken till hemlöshet är missbruk, psykisk ohälsa eller annat så är det viktigt att det finns ett aktivt samhälle som står redo att ge stöd.

I kommittémotion 2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att barnfamiljer inte ska vräkas till hemlöshet. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att kommunerna behöver få i uppgift att arbeta med vräkningsförebyggande åtgärder och att åtgärder ska sättas in tidigare. Motionärerna föreslår i yrkande 5 ett tillkännagivande om att socialtjänsten bör ges utökade möjligheter och ett utökat ansvar för att ge stöd och bevilja insatser till alla barnfamiljer som löper en risk att förlora sin bostad eller som lever utan en långsiktig boendelösning, oavsett social problematik. I yrkande 6 föreslår de ett tillkännagivande om att socialtjänsten ska kopplas in i ett tidigt skede när en hyresvärd planerar att genomföra en vräkning. I yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att uppbrott från förskola, skola och vänner vid hemlöshet ska undvikas. Motionärerna föreslår i yrkande 8 ett tillkännagivande om att införa en snäv tidsgräns för placering av barn på akutboende samt om vikten av att tillhandahålla långsiktiga boendelösningar som är trygga och lämpliga för barn.

I motion 2024/25:2301 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att hemlöshet är en kränkning av mänskliga rättigheter.

Gällande rätt

Socialtjänstlagen

Enligt 2 kap. 1 § SoL svarar varje kommun för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver.

Av 2 a kap. 1 § framgår att det är den kommun där den enskilde vistas som ansvarar för stöd och hjälp enligt 2 kap. 1 §, om inte annat följer av 3–5 §§.

Med bosättningskommun avses enligt 2 a kap. 3 § 3, i de fall den enskilde saknar stadigvarande bostad, den kommun till vilken han eller hon har sin starkaste anknytning.

I 3 kap. 2 § andra stycket anges att socialtjänsten i sin verksamhet ska främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning.

Pågående arbete

En förebyggande socialtjänst

Som nämns ovan beslutade regeringen i juli 2024 lagrådsremissen En förebyggande socialtjänst – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter. I lagrådsremissen konstaterar regeringen att den demografiska utvecklingen, långtidsarbetslöshet, kriminalitet, mäns våld mot kvinnor och hemlöshet är exempel på svåra samhällsutmaningar, som tillsammans och var och en för sig utgör faktorer som direkt påverkar kommunens socialtjänst och kostnaderna för den.

Regeringen bedömer att den nya socialtjänstlagen, som ger socialtjänsten förutsättningar att arbeta mer förebyggande och kunskapsbaserat, förväntas bidra till en långsiktigt hållbar socialtjänst och en effektivare resursanvändning. Förslagen syftar tillsammans till att frigöra resurser för att göra det möjligt för socialtjänsten att arbeta mer förebyggande. Det innebär att sätta in rätt insatser i ett tidigt skede och på längre sikt förebygga behov av mer omfattande insatser. Det handlar också om att arbeta med långsiktigt förebyggande åtgärder på grupp- och samhällsnivå. Därmed kan insatser sättas in där de ger störst effekt både socialt och ekonomiskt.

Enligt Regeringskansliets propositionsförteckning daterad den 14 januari 2025 avser regeringen att överlämna en proposition den 28 januari 2025.

Lagstiftningsarbete om en bättre bostadsförsörjning

Regeringen beslutade i november 2024 proposition 2024/25:42 Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning. I propositionen föreslår regeringen bl.a. att det ska tydliggöras att en kommunal bostadsförmedling får reservera lägenheter för olika kategorier av sökande eller använda ett förturssystem. Regeringen anför som exempel att reservationer kan utformas för att underlätta för hushåll som saknar egen bostad, utöka antalet studentbostäder, tillgängliggöra bostäder för ungdomar eller motverka socioekonomisk boendesegregation. Andra exempel kan vara möjligheten att reservera bostäder för trångbodda barnfamiljer, personal till samhällsviktig verksamhet eller för personer som fått arbete i kommunen och som bor utom pendlingsavstånd.

Regeringens proposition bereds av civilutskottet.

Regeringens strategi för att motverka hemlöshet 2022–2026

Regeringen beslutade i juli 2022 en strategi för att motverka hemlöshet under perioden 2022–2026. Strategin består av fyra mål:

- Mål 1 Hemlöshet ska förebyggas
- Mål 2 Ingen ska bo eller leva på gatan
- Mål 3 Metoden Bostad först bör införas nationellt

- Mål 4 Det sociala perspektivet i samhällsplaneringen ska stärkas.

Inom ramen för strategin har bl.a. Socialstyrelsen och länsstyrelserna fått i uppdrag att stödja kommunernas arbete på området.

Bostad först

Socialstyrelsen fördelar under perioden 2022–2026 statsbidrag till kommuner för att förbereda, starta, utöka eller förbättra Bostad först. Socialstyrelsen har enligt regleringsbrevet för anslaget 4:7 fått använda 70 000 000 kronor under 2024 att fördela som statsbidrag för Bostad först.

Enligt Socialstyrelsens rapport Individ- och familjeomsorg – Lägesrapport 2024 ansökte 125 kommuner om att få ta del av statsbidraget inför 2024. Av dessa ansökte 74 kommuner om medel för att starta Bostad först och/eller att förbereda inför att starta verksamheten. Motsvarande siffror för 2023 var 105 kommuner, varav 53 ansökte om medel för att förbereda eller starta en Bostad först-verksamhet.

Socialstyrelsens uppdrag att förstärka arbetet mot vräkningar av barnfamiljer

Regeringen gav i oktober 2024 Socialstyrelsen i uppdrag att förstärka arbetet mot vräkningar av barnfamiljer. En utgångspunkt i genomförandet av uppdraget ska vara FN:s konvention om barnets rättigheter (S2024/01823). I uppdraget ingår bl.a. att

- redovisa hur olika kommuner arbetar för att förebygga vräkningar och vilka åtgärder som vidtas efter en genomförd vräkning, med särskild hänsyn till barnperspektivet
- föreslå åtgärder för att minska antalet vräkningar av barnfamiljer
- i nära dialog med kommunerna stötta dem i arbetet med att minska antalet vräkningar av barnfamiljer
- sprida kunskap om uppdragets resultat.

Socialstyrelsen ska senast den 2 december 2025 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet. Senast den 31 maj 2027 ska uppdraget slutredovisas.

Socialstyrelsens uppdrag om det sociala perspektivet i samhällsplaneringen

Socialstyrelsen fick i regleringsbrevet för 2024 i uppdrag att tillsammans med Boverket analysera hur olika insamlingar av data som görs av myndigheterna och av andra aktörer kan komplettera varandra för att uppnå en övergripande bild av hemlöshetens omfattning och karaktär. Med utgångspunkt i denna analys ska myndigheterna ta fram ett metodstöd till kommunerna som syftar till att stärka socialtjänstens arbete med att utveckla det sociala perspektivet i samhällsplaneringen. Myndigheterna ska senast den 20 januari 2025 lämna en

delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) och senast den 2 februari 2026 slutredovisa uppdraget.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om hemlöshet behandlades senast i betänkande 2023/24:SoU17 Socialtjänstens arbete. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2023/24:135).

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar i fråga om hemlöshet att regeringen i lagrådsremissen En förebyggande socialtjänst – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter anför att förslagen handlar om att arbeta med långsiktigt förebyggande åtgärder på grupp- och samhällsnivå och att insatserna därmed kan sättas in där de ger störst effekt både socialt och ekonomiskt. En proposition avses överlämnas i januari 2025. Vidare uppmärksammar utskottet regeringens förslag om att tydliggöra att en kommunal bostadsförmedling bl.a. får reservera lägenheter för olika kategorier av sökande, exempelvis för att underlätta för hushåll som saknar egen bostad. Utskottet vill även framhålla det fortsatta arbetet inom ramen för regeringens strategi för att motverka hemlöshet 2022–2026 och Socialstyrelsens lägesrapport för 2024 där det framgår att 125 kommuner ansökte om att få ta del av statsbidraget för Bostad först inför 2024, vilket är en ökning med ca 20 procent i jämförelse med 2023. Utskottet vill också uppmärksamma det pågående uppdraget om det sociala perspektivet i samhällsplaneringen, i vilket Socialstyrelsen tillsammans med Boverket bl.a. ska analysera hur olika insamlingar av data som görs av myndigheterna och av andra aktörer kan komplettera varandra för att uppnå en övergripande bild av hemlöshetens omfattning och karaktär. Vidare vill utskottet särskilt framhålla Socialstyrelsens uppdrag om att förstärka arbetet mot vräkningar av barnfamiljer. Myndigheten ska bl.a. föreslå åtgärder för att minska antalet vräkningar av barnfamiljer och i nära dialog med kommunerna stötta dem i arbetet med att minska antalet vräkningar av barnfamiljer. Med hänsyn till det ovan anförda anser utskottet att det inte finns skäl för riksdagen att ta några initiativ med anledning av motionerna 2024/25:2301 (S), 2024/25:2623 (MP) yrkandena 1, 4–8 och 2024/25:3022 (S) yrkande 112. Motionerna bör avslås.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Utskottets ställningstagande

De motionsförslag som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden i betänkandena 2022/23:SoU16 Socialtjänstens arbete och 2023/24:SoU17 Socialtjänstens arbete.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser inte någon anledning att nu på nytt pröva de motionsyrkanden som tas upp i bilaga 2 och avstyrker därför dessa.

Reservationer

1. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 1 (S)

av Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Karin Sundin (S) och Dzenan Cisija (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 37 och avslår motionerna

2024/25:677 av Jamal El-Haj (-) yrkande 2,

2024/25:1333 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 3,

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 6 och 9,

2024/25:2393 av Caroline Högström (M) yrkande 3,

2024/25:2575 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 26 och 27.

Ställningstagande

I dag utnyttjas barn hänsynslöst av kriminella gäng, där narkotikaförsäljningen ofta är en inkörsport. Vi anser att socialtjänsten måste ha både resurser och verktyg för att kunna ingripa tidigt. Socialtjänsten måste också ha verktyg för att ingripa även när föräldrar motsätter sig insatser. Samhällets reaktion på att barn och unga involveras i brottslighet behöver bli tydligare och kraftigare.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med detta.

2. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 1 (SD)

av Carina Ståhl Herrstedt (SD), Carita Boulwén (SD), Leonid Yurkovskiy (SD) och Mona Olin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 6 och 9 samt

avslår motionerna
2024/25:677 av Jamal El-Haj (-) yrkande 2,
2024/25:1333 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 3,
2024/25:2393 av Caroline Högström (M) yrkande 3,
2024/25:2575 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 26 och 27 samt
2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 37.

Ställningstagande

En nationell socialtjänstdatabas skulle befria kommunerna från ansvaret att skapa egna databaser, och öka möjligheterna till samverkan mellan kommunerna. Regeringen bör utreda frågan närmare.

Släktbaserade klaner och nätverk har fått en stor spridning i samhället. Det finns numera en allvarlig risk att de ska infiltrera samhällsorgan och myndigheter. Vi menar att socialtjänsten bör få det stöd och det regelverk som behövs för att effektivt skydda sig från infiltration från släktbaserade och kriminella nätverk. Regeringen bör vidta åtgärder med anledning av detta.

3. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 1 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 26 och 27 samt
avslår motionerna
2024/25:677 av Jamal El-Haj (-) yrkande 2,
2024/25:1333 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 3,
2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 6 och 9,
2024/25:2393 av Caroline Högström (M) yrkande 3,
2024/25:2575 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och
2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 37.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör ge relevanta myndigheter ett skarpt uppdrag att tillhandahålla ett löpande uppdaterat kunskapsstöd och underlätta för praktisk användning av detta. Det behöver säkerställas att beprövade och evidensbaserade metoder implementeras och används i hela landet. Där det

saknas metoder bör kunskapsstöd kunna utvecklas genom verksamhetsnära forskning.

Hälso- och sjukvårdens kvalitetsregister syftar till att utveckla och säkra vårdens kvalitet och göra det möjligt att följa upp den vård som ges i hela landet oavsett vilken vårdenhet man fått vård på. Jag anser att ett liknande system bör införas inom socialtjänsten för att följa upp att de insatser som ges till barn med olika behov följs upp och faktiskt ger effekt.

Regeringen bör vidta åtgärder med anledning av ovanstående.

4. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 1 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1333 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 3,

2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 26 och 27 samt

2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 37 och

avslår motionerna

2024/25:677 av Jamal El-Haj (-) yrkande 2,

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 6 och 9,

2024/25:2393 av Caroline Högström (M) yrkande 3 och

2024/25:2575 av Ann-Sofie Lifvenhage (M).

Ställningstagande

Regeringen bör tillsätta en utredning om socialtjänstlagens reglering av bistånd och om huruvida kommunernas skyldigheter gentemot barn, äldre och personer med funktionsnedsättning bör skärpas. Jag anser att kommunernas ansvarstagande enligt socialtjänstlagen gentemot personer med funktionsnedsättning har urholkats vilket leder till inhumana beslut. Regeringen valde att bortse från detta när förslaget till ny socialtjänstlag lades fram.

Jag anser också att regeringen bör ge relevanta myndigheter ett skarpt uppdrag att tillhandahålla ett löpande uppdaterat kunskapsstöd och underlätta för praktisk användning av detta. Det behöver säkerställas att beprövade och evidensbaserade metoder implementeras och används i hela landet. Där det saknas metoder bör kunskapsstöd kunna utvecklas genom verksamhetsnära forskning.

Hälso- och sjukvårdens kvalitetsregister syftar till att utveckla och säkra vårdens kvalitet och göra det möjligt att följa upp den vård som ges i hela landet oavsett vilken vårdenhet man fått vård på. Jag anser att ett liknande

system bör införas inom socialtjänsten för att följa upp att de insatser som ges till barn med olika behov följs upp och faktiskt ger effekt.

I dag utnyttjas barn hänsynslöst av kriminella gäng, där narkotikaförsäljningen ofta är en inkörsport. Jag anser att socialtjänsten måste ha både resurser och verktyg för att kunna ingripa tidigt. Socialtjänsten måste också ha verktyg för att ingripa även när föräldrar motsätter sig insatser. Samhällets reaktion på att barn och unga involveras i brottslighet behöver bli tydligare och kraftigare.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med detta.

5. Arbetsförhållanden inom socialtjänsten, punkt 2 (S)

av Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Karin Sundin (S) och Dzenan Cisija (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 94 och avslår motion

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

När den nya socialtjänstlagen är på plats är det dags för nästa steg i omställningen till en mer förebyggande socialtjänst. Omställningen kommer att bli en utmaning som kräver ett långsiktigt ledarskap och betydande resurser. Sedan ett drygt decennium har vi sett arbetsplatser som haft svårt att rekrytera men framförallt behålla sin personal. De senaste åren har situationen kommit att få ytterligare en dimension genom en ökad förekomst av hot och hat mot socialtjänstens personal. Mot denna bakgrund anser vi att regeringen behöver tillsätta en nationell samordnare för stabil personalförsörjning inom socialtjänsten.

6. Arbetsförhållanden inom socialtjänsten, punkt 2 (SD)

av Carina Ståhl Herrstedt (SD), Carita Boulwén (SD), Leonid Yurkovskiy (SD) och Mona Olin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 2 och avslår motion

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 94.

Ställningstagande

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för människors ekonomiska och sociala trygghet. Den står ofta inför viktiga beslut som påverkar människors liv, och då inte sällan barns. Tyvärr är personalomsättningen hög bland socialarbetare och man tvingas ta in hyrpersonal. Anledningen är ofta arbetsmiljön. Utöver detta är det också fråga om hotfulla och våldsamma situationer. Vi menar att det är uppenbart att socialarbetarnas arbetsmiljö brister. Regeringen måste därför se till att förbättra socialtjänsternas arbetsmiljö.

7. Stöd till anhöriga, punkt 3 (S, MP)

av Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Ulrika Westerlund (MP), Karin Sundin (S) och Dzenan Cisija (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:2474 av Louise Thunström och Paula Örn (båda S) och
2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 67 och
avslår motion

2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 6.

Ställningstagande

Demens brukar kallas ”de anhörigas sjukdom” då den starkt påverkar dem som finns nära den drabbade. Vi anser att regeringen bör förbättra villkoren för anhöriga till människor med demens.

Vidare bör regeringen ta vidare de uppdrag om stöd för att stärka anhörigperspektivet inom hälso- och sjukvård och omsorg och stöd till kommunerna för ett mer individuellt och likvärdigt stöd till anhöriga som Socialstyrelsen, inom ramen för den nationella anhörigstrategin, redovisade under hösten 2023.

8. Stöd till anhöriga, punkt 3 (V)

av Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 6 och avslår motionerna

2024/25:2474 av Louise Thunström och Paula Örn (båda S) och

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 67.

Ställningstagande

När en ung person hamnar i ett missbruk eller beroende påverkar det hela familjen. Föräldrarnas stöd är viktigt när en ung person med beroende vårdas och därför måste föräldrarna i sin tur få den hjälp och det stöd de behöver för att kunna finnas till hands. Jag anser att det ska vara tydligt vilka rättigheter anhöriga till personer med beroende har samt vart de kan vända sig för att få hjälp. Regeringen bör återkomma med förslag på lagstiftning där anhörigas rätt till information, stöd och hjälp säkerställs.

9. Försörjningsstöd och övriga stödinsatser, punkt 4 (S)

av Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Karin Sundin (S) och Dzenan Cisija (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3073 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 12 och avslår motionerna

2024/25:799 av Märta Stenevi m.fl. (MP),

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 24 och 25,

2024/25:2287 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD) och

2024/25:3095 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör se över möjligheten att öka resurserna till kommunerna för att kunna erbjuda umgänge med umgängesstöd när domstolarna efterfrågar detta. Innan en domstol beslutar om umgänge med umgängesstöd, så hör domstolen efter om kommunen har möjlighet att erbjuda detta. Om kommunen inte har möjlighet att erbjuda det på ett enligt domstolen skäligt sätt för barnet, så minskar förutsättningarna att besluta om det.

10. Försörjningsstöd och övriga stödinsatser, punkt 4 (SD)

av Carina Ståhl Herrstedt (SD), Carita Boulwén (SD), Leonid Yurkovskiy (SD) och Mona Olin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 24 och 25 samt avslår motionerna

2024/25:799 av Märta Stenevi m.fl. (MP),

2024/25:2287 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),

2024/25:3073 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 12 och

2024/25:3095 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

Det är inte rimligt att vissa kommuner väljer att stödja illegal migration, och hjälper illegala migranter att hålla sig undan från rättvisan. Detta anser vi måste upphöra. Socialtjänsten ska inte kunna ge stöd till illegala migranter över huvud taget, annat än i yttersta nödfall. Försörjningsstöd till illegala migranter bör stoppas.

Missbruk av försörjningsstödet måste beivras. Det finns redan i dag vissa möjligheter för kommunerna att anpassa biståndet ifall det befaras att det kommer att missbrukas. Regelverket är dock krångligt, och kommunernas handlingsutrymme är mycket begränsat. Bestämmelserna om försörjningsstöd bör följaktligen ändras.

Regeringen bör vidta åtgärder med anledning av ovanstående.

11. Försörjningsstöd och övriga stödinsatser, punkt 4 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:799 av Märta Stenevi m.fl. (MP) och
avslår motionerna

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 24 och 25,
2024/25:2287 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),
2024/25:3073 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 12 och
2024/25:3095 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

Det är viktigt att det lönar sig att ta ett arbete, även om detta är dåligt betalt och på deltid, allt för att få ett sammanhang, kollegor och en väg in på arbetsmarknaden. I dag finns dock tröskeleffekter som gör att det inte lönar sig att ta ett arbete, när försörjningsstödet minskas i samma utsträckning.

Jag anser därför att regeringen skyndsamt bör utreda möjligheten att låta personer med försörjningsstöd behålla mer av stödet när de börjar förvärvsarbete.

12. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd, punkt 5 (S)

av Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Karin Sundin (S) och Dzenan Cisija (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2024/25:1596 av Lawen Redar (S) och
2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 110 och
avslår motionerna

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 23,
2024/25:2420 av Oliver Rosengren (M) och
2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör införa en aktivitetsplikt som krav för försörjningsstöd. En aktivitetsplikt innebär både en skyldighet för den enskilde att på heltid delta i insatser och aktiviteter och också motsvarande skyldigheter för kommunen att ställa upp med den typen av aktiviteter. Mottagare av ekonomiskt bistånd ska ges ökade drivkrafter till arbete i syfte att nå egen försörjning. Behov och förmåga – rätt och plikt. Så bygger vi den svenska välfärden starkare.

13. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd, punkt 5 (SD)

av Carina Ståhl Herrstedt (SD), Carita Boulwén (SD), Leonid Yurkovskiy (SD) och Mona Olin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 23 och avslår motionerna

2024/25:1596 av Lawen Redar (S),

2024/25:2420 av Oliver Rosengren (M),

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 110 och

2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör vidta åtgärder för att socialtjänsten ska få större möjligheter att ställa krav på att enskilda själva tar ansvar för aktiva rehabiliterande åtgärder för att få försörjningsstöd. På så sätt arbetar individen och det offentliga tillsammans för en ökad självständighet och trygghet.

14. Hemlöshet, punkt 6 (S)

av Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Karin Sundin (S) och Dzenan Cisija (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 112 och avslår motionerna

2024/25:2301 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S) och

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkandena 1 och 4–8.

Ställningstagande

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för en social bostadspolitik. En bostad är en mänsklig rättighet. Oavsett om orsaken till hemlöshet är missbruk, psykisk ohälsa eller annat så anser vi att det är viktigt att det finns ett aktivt samhälle som står redo att ge stöd.

15. Hemlöshet, punkt 6 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkandena 1 och 4–8 samt avslår motionerna

2024/25:2301 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S) och

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 112.

Ställningstagande

Barnfamiljer ska inte kunna vräkas till hemlöshet. Kommunerna behöver få i uppgift att arbeta med vräkningsförebyggande åtgärder och att dessa ska sättas in tidigare. Jag anser att socialtjänsten bör ges utökade möjligheter och ett utökat ansvar för att ge stöd och bevilja insatser till alla barnfamiljer, oavsett social problematik, som löper en risk att förlora sin bostad eller som lever utan en långsiktig boendelösning. Socialtjänsten ska även kopplas in i ett tidigt skede när en hyresvärd planerar att genomföra en vräkning. Vidare ska uppbrott från förskola, skola och vänner vid hemlöshet undvikas. Därutöver bör det införas en snäv tidsgräns för placering av barn på akutboende. Jag vill i detta sammanhang framhålla vikten av att tillhandahålla långsiktiga boendelösningar som är trygga och lämpliga för barn. Regeringen bör se över alla dessa frågor och ta de initiativ som behövs.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:308 av Martin Westmont (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att införa ett system där de som uppbär försörjningsstöd får stödet eller delar av stödet utbetalat i form av en villkorad kredit som kan nyttjas i våra större livsmedelskedjor inom Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:374 av Johanna Haraldsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till lagstadgad rätt till stöd för anhöriga i samband med kris och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:653 av Roger Hedlund och Mattias Eriksson Falk (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en ny lagstiftning i enlighet med motionen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:677 av Jamal El-Haj (-):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka de psykologiska, polisiära och sociala resurserna i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:799 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt utreda möjligheten att låta personer med försörjningsstöd behålla mer av stödet när de börjar förvärsarbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:824 av Åsa Karlsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas om det är möjligt att låta internet ingå i skälig levnadsnivå inom riksnormen för försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1205 av Niels Paarup-Petersen (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka stödinsatser för anhöriga och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1299 av Runar Filper (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att socialtjänsten måste börja praktisera vetenskapliga utredningsmetoder och få förutsättningar och kompetens för att lösa föräldrarnas grundproblem till konflikten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta föräldraalienation på allvar och ta del av den forskning som finns och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1333 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om socialtjänstlagens reglering kring bistånd och om huruvida kommunernas skyldigheter gentemot barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar bör skärpas och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra socialtjänsternas arbetsmiljö och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa socialtjänstassistenter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt tillsyn över socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en nationell socialtjänstdatabas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att stödja kommunerna med digitala verktyg för förebyggande insatser och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydligare bestämmelser kring oanmälda hembesök och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bekämpa korruption och infiltration från gängkriminella och klaner och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över hur en mer kvalitetssäker finansiering av adoptionsverksamheterna kan se ut och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på aktiva rehabiliterande åtgärder för att erhålla försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa försörjningsstödet till illegala migranter och tillkännager detta för regeringen.

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa möjligheterna att missbruka försörjningsstödet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om finansiering av adoptionsverksamheter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1596 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa aktivitetsplikt i försörjningsstödet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1905 av Karin Rågsjö m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på lagstiftning där anhörigas rätt till information, stöd och hjälp säkerställs och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på ny lagstiftning där barn till föräldrar med psykisk ohälsa och/eller missbruk får rätt till eget stöd i ett tidigt stadium och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om lagstiftning behövs för att barn och unga till föräldrar med missbruk och psykisk ohälsa ska ha rätt till stöd- och hjälpinsatser och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1992 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Socialstyrelsen ett löpande uppdrag att med start 2025 en gång per mandatperiod genomföra en nationell kartläggning av hemlösheten och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att stödja kommuner att göra egna uppföljningar mellan de nationella kartläggningarna och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en nationell strategi mot hemlöshet ska ha en tydlig nollvision för hemlösheten samt innehålla en strategi för att följa upp kommunens skyldighet att tillförsäkra alla rätten till en bostad och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska vidta åtgärder för att modellen Bostad först ska bli

nationell norm och implementeras i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2056 av Niels Paarup-Petersen (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa fler insatsnivåer i socialtjänstlagen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2062 av Ann-Sofie Alm (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra hur ekonomiska sanktioner, såsom indragna bidrag, kan införas för familjer runt barn och ungdomar som är utsatta för hedersbrott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2172 av Eva Lindh m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för socialtjänsten att använda sig av mellantvång och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2287 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att återkomma till riksdagen med ett förslag i enlighet med motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2301 av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hemlöshet är en kränkning av mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2393 av Caroline Högström (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att möjliggöra anonymisering av socialsekreterare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att möjliggöra anonymisering av pedagogisk personal vid vissa orosanmälningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2420 av Oliver Rosengren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa en utvidgad utbildningsplikt för arbetslösa med försörjningsstöd som del av aktivitetskravet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2474 av Louise Thunström och Paula Örn (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra villkoren för anhöriga till människor med demens och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2575 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förenkla arbetet mellan socialtjänst och psykiatri med möjlighet att lyfta sekretessen i syfte att hjälpa och stötta den som annars faller mellan stolarna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnfamiljer inte ska vräkas till hemlöshet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna behöver få i uppgift att arbeta med vräkningsförebyggande åtgärder och att åtgärder ska sättas in tidigare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att socialtjänsten bör ges utökade möjligheter och ett utökat ansvar för att ge stöd och bevilja insatser till alla barnfamiljer som löper en risk att förlora sin bostad eller som lever utan en långsiktig boendelösning, oavsett social problematik, och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att socialtjänsten ska kopplas in i ett tidigt skede när en hyresvärd planerar att genomföra en vräkning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppbrott från förskola, skola och vänner vid hemlöshet ska undvikas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en snäv tidsgräns för placering av barn på akutboende samt om vikten av att tillhandahålla långsiktiga boendelösningar som är trygga och lämpliga för barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att inrätta en nationell bostadsstiftelse och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Socialstyrelsens nationella kartläggning av hemlöshet ska uppdateras oftare än i dag och även inkludera de människor som är hemlösa utan att få stöd från socialtjänsten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2670 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för socialsekreterare som fattar tuffa beslut att göra det under kod i stället för eget namn i syfte att skydda enskilda handläggare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2846 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningar och möjligheter för hur ett barns rätt till egen gåva kan klassas som personlig och inte räknas in i hushållets gemensamma intäkter när föräldrarnas inkomst vid normberäkning för försörjningsstöd beräknas och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2942 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda dem inom socialtjänsten från hot, trakasserier och annat brottsligt agerande från personer som är missnöjda med besluten och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2948 av Jonny Cato m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utöka jobbstimulansen i försörjningsstödet och göra den tillgänglig för fler och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt lägga fram förslag på riksdagens bord om hur adoptionsprocesser ska se ut framåt och hur man kan stötta redan adopterade, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla som arbetar med barn och barnutredningar inom socialtjänsten och rättsväsendet ska ha särskild kompetens för det och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge relevanta myndigheter i uppdrag att tillhandahålla ett löpande uppdaterat kunskapsstöd för socialtjänstens förebyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa kvalitetsregister inom socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sekretessbrytande bestämmelser och tillkännager detta för regeringen.

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda karriärmöjligheter och stärkt kompetensförsörjning i den kommunala socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla kommuner ska erbjudas stöd som säkerställer ett systematiskt förebyggande arbete mot hot, våld och trakasserier som riktas mot socialtjänstens medarbetare och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell standard för hur hemlöshet ska definieras, mätas och rapporteras, samt att regeringen bör förbättra arbetet för minskad hemlöshet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2955 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör genomföras ett kraftfullt socialtjänstpaket, med fokus på att stärka personalens trygghet, kompetens och karriärmöjligheter, och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3022 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

67. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta den nationella anhörigstrategin vidare och tillkännager detta för regeringen.
94. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en samordnare för stabil personalförsörjning inom socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
98. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge socialtjänsten fler verktyg och befogenheter och tillkännager detta för regeringen.
110. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om aktivitetsplikt i försörjningsstödet och tillkännager detta för regeringen.
111. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner bör ges möjlighet att neka sökande ekonomiskt bistånd vid otillåten andrahandshyra och tillkännager detta för regeringen.
112. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om social bostadspolitik och tillkännager detta för regeringen.
155. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Adoptionskommissionen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3073 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja kunskapsnivån om barn och våldsutsatthet inom socialtjänst, familjerätt och rättsvårdande myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja kunskapsnivån om hedersrelaterat våld och förtryck inom socialtjänst, familjerätt och rättsvårdande myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste tillförsäkra att Sveriges kommuner har kännedom om, och implementerar, lagstiftningen om vårdnadsöverflyttning vid våld i familjen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att öka resurserna till kommunerna för att kunna erbjuda umgänge med umgängesstöd när domstolarna efterfrågar detta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:3095 av Markus Wiechel (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till införande av mindre, sociala lån genom socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om socialtjänstens behov av resurser och verktyg för att kunna ingripa tidigt och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3113 av Eric Westroth (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en utredning om möjligheten att begränsa användningen av medel från välfärdssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga behovet av aktivitetskrav i försörjningsstödet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3138 av Josefin Malmqvist (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ingen som vistas olagligt i landet ska ha rätt till stöd från socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen så att kommuner inte ska ha rätt att stötta någon som vistas olagligt i landet genom att betala ut ekonomiskt bistånd eller genom andra former av stöd från socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3146 av Josefin Malmqvist (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för kommuner att genomföra systematiska och oanmälda hembesök i syfte att följa upp att ekonomiskt bistånd går till dem som har rätt till stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa krav på motprestation för samtliga som tar emot försörjningsstöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en underrättelseplikt för socialtjänsten vid misstanke om bidragsbrott och en möjlighet att samverka med relevanta myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utveckla en modell för hur kommunernas arbete mot felaktiga utbetalningar görs mest effektivt och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet

Motion	Motionärer	Yrkanden
7. Motioner som bereds förenklad		
2024/25:308	Martin Westmont (SD)	
2024/25:374	Johanna Haraldsson (S)	
2024/25:653	Roger Hedlund och Mattias Eriksson Falk (båda SD)	
2024/25:824	Åsa Karlsson (S)	
2024/25:1205	Niels Paarup-Petersen (C)	5
2024/25:1299	Runar Filper (SD)	2 och 3
2024/25:1366	Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)	4, 5, 7, 8 och 18
2024/25:1400	Daniel Persson m.fl. (SD)	15
2024/25:1905	Karin Rågsjö m.fl. (V)	7 och 22
2024/25:1992	Nooshi Dadgostar m.fl. (V)	23, 24, 28 och 29
2024/25:2056	Niels Paarup-Petersen (C)	12
2024/25:2062	Ann-Sofie Alm (M)	6
2024/25:2172	Eva Lindh m.fl. (S)	2
2024/25:2393	Caroline Högström (M)	2
2024/25:2623	Katarina Luhr m.fl. (MP)	17 och 18
2024/25:2670	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2024/25:2846	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2024/25:2942	Sten Bergheden (M)	
2024/25:2948	Jonny Cato m.fl. (C)	6
2024/25:2951	Martina Johansson m.fl. (C)	11, 25, 28– 30 och 45
2024/25:2955	Muharrem Demirok m.fl. (C)	41
2024/25:3022	Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S)	98, 111 och 155
2024/25:3073	Jennie Nilsson m.fl. (S)	2, 3 och 8
2024/25:3113	Eric Westroth (SD)	
2024/25:3138	Josefin Malmqvist (M)	1 och 2
2024/25:3146	Josefin Malmqvist (M)	1–3 och 5